

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy, Spraw
Socjalnych i Zdrowia**

Warszawa, dnia października 2009 r.

**Pani
Elżbieta Turek
Kierownik Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Józefowie**

KPZ- 410-11-06/2009
P/09/092

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia, przeprowadziła kontrolę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Józefowie (zwanego dalej „Ośrodkiem” lub „MOPS”) w zakresie kierowania osób do domów pomocy społecznej oraz finansowania ich pobytu w latach 2007-2009 (I kwartał)².

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 15 września 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Kierownik niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność objętą kontrolą, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Formułując powyższą ocenę NIK uwzględniła prawidłową realizację zadań związanych z kierowaniem osób do domów pomocy społecznej (zwanym dalej „DPS-ami”) oraz ustalaniem i ponoszeniem odpłatności za ich pobyt. Stwierdzone nieprawidłowości to: niewystarczająca liczba zatrudnionych pracowników socjalnych, nieprzedkładanie Radzie Gminy Miasta Józefów sprawozdań z działalności Ośrodka i wykazów potrzeb, a także niewłaściwa procedura wyboru podmiotu świadczącego usługi opiekuńcze.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz.1701, ze zm.

² Dla określenia występujących tendencji wykorzystane zostały dane statystyczne z 2004 r.

1. W latach 2004 – 2009 (I kwartał) liczba mieszkańców gminy miejskiej Józefów wzrosła o 8,8 % (z 16.178 do 17.600 osób), w tym liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 9,7 % (z 2.488 do 2.729 osób).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej³ ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik na 2 tys. mieszkańców. Powyższe tendencje demograficzne nie wpłynęły na poprawę polityki kadrowej MOPS – w całym okresie objętym kontrolą Ośrodek zatrudniał tylko 5 pracowników socjalnych. Ich liczba, w stosunku do liczby mieszkańców Józefowa, coraz bardziej odbiegała od ww. normy, a od 2008 r. do końca I kwartału 2009 r. wskaźnik ten był prawie dwukrotnie poniżej poziomu wymaganego ww. przepisem⁴. Braki kadrowe przy założeniu, że czynności administracyjne wykonywane przez pracowników socjalnych w siedzibie Ośrodka obejmują aż 55 % realizowanych przez nich zadań, mogą obniżać właściwą identyfikację potrzeb, obejmującą m.in. pracę socjalną w miejscu zamieszkania osób wymagających objęcia opieką społeczną.

Krytycznie należy ocenić również niewystarczający – w ocenie NIK – dostęp do informacji dotyczących możliwości korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, szczególnie od czasu zaprzestania (od czerwca br.) zamieszczania ich na stronach BIP Urząd Miasta Józefowa. Miejsce to stanowiło jedyne źródło ich pozyskiwania w mediach elektronicznych, gdyż MOPS nie posiada własnej strony internetowej. Zdaniem NIK, ograniczenie publikacji z zakresu pomocy społecznej do ukazujących się raz na kwartał artykułów w lokalnym wydawnictwie „Józefów nad Świdrem”, nie zapewnia łatwego i szybkiego dotarcia zainteresowanym do informacji i dokumentów niezbędnych do uzyskania pomocy udzielanej przez Ośrodek.

2. NIK ocenia jako działanie nierzetelne odstąpienie przez Kierownika Ośrodka od obowiązku składania Radzie Gminy corocznych sprawozdań z działalności MOPS oraz przedstawiania potrzeb w zakresie pomocy społecznej. Ponadto naruszało to art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej.

³ Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728, ze zm.

⁴ W Józefowie na 1 pracownika socjalnego przypadało: 3,2 tys. mieszkańców w 2004 r., 3,4 tys. w 2007 r. oraz 3,5 tys. w 2008 r. i w I kw. 2009 r.

3. W 2004 r. wydatki na usługi opiekuńcze i pobyt osób w DPS-ach wyniosły łącznie 5,2 tys. zł, co stanowiło 0,6 % wydatków Miasta Józefów na pomoc społeczną⁵. W 2007 i 2008 roku wielkości te wyniosły odpowiednio: 77,6 tys. zł (7,1 %) oraz 103,5 tys. zł (9,2 %). Powyższe świadczenia objęły w 2004 r. 4 osoby, w 2007 r. 13 osób i 19 osób w 2008 r.

W latach 2007 – 2009 (I kwartał) wpłynęło łącznie 14 wniosków o skierowanie do DPS-ów, w tym 5 w 2007 r. i 9 w 2008 r. oraz wydanych zostało 16 decyzji administracyjnych w ww. zakresie, w tym 6 w 2007 r. i 10 w 2008 r.⁶ Wszystkie wnioski rozpatrywane były wg kolejności skierowań, a decyzje spełniały wymogi formalne.

W ww. okresie do MOPS wpłynęło łącznie 20 wniosków na przyznanie świadczeń w formie usług opiekuńczych, w tym 3 w 2007 r., 12 w 2008 r. oraz 5 w I kwartale 2009 r. Wszystkie zostały rozpatrzone pozytywnie, zgodnie z art. 106 ustawy o pomocy społecznej oraz uchwałą Nr 401/IV/05 Rady Miasta Józefowa z dnia 28 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

NIK zwraca uwagę, że wybór podmiotu realizującego usługi opiekuńcze był niezgodny z trybem określonym w art. 25-35 ustawy o pomocy społecznej. Nie przeprowadzono otwartego konkursu ofert, a procedurę wyboru realizatora tych zadań ograniczono do zapytania o cenę. Z tytułu realizacji corocznych umów zawartych przez Panią Kierownik z tym samym podmiotem, wydatki MOPS na usługi opiekuńcze w latach 2007 – 2009 (I kwartał) wyniosły łącznie 45,3 tys. zł.

Przedstawiając Pani Kierownik powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań mających na celu dostosowanie zatrudnienia pracowników socjalnych do norm określonych ustawą o pomocy społecznej.
2. Przedkładanie Radzie Gminy corocznych sprawozdań z działalności Ośrodka oraz wykazu potrzeb.
3. Zlecanie usług opiekuńczych w trybie określonym w ustawie o pomocy społecznej.

⁵ Powyższa kwota dotyczy tylko usług opiekuńczych – w 2004 r. nie zaplanowano i nie poniesiono wydatków za pobyt mieszkańców w DPS-ach.

⁶ W I kwartale 2009 r. nie wpłynął żaden wniosek o skierowanie do DPS-ów i nie wydana została żadna decyzja administracyjna w ww. zakresie.

Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Kierownik, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Kierownik prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.